



ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර II විභාගය - 2024 ජූලි

යෝජිත උත්තර

(203) ව්‍යාපාර නීතිය (BLA)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540, පූජ්‍ය මූරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන: 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර II විභාගය - 2024 ජූලි

(203) ව්‍යාපාර නීතිය

යෝජිත උත්තර

(මුළු ලකුණු 25)

A කොටස

පළමුවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

1.1 (3)

1.2 (4)

1.3 (4)

1.4 (3)

1.5 (4)

1.6 (3)

1.7 අසත්‍ය

1.8 සත්‍ය

1.9 අසත්‍ය



(එකකට ලකුණු 02 බැගින් මුළු ලකුණු 12)

(එක ලකුණු 01 බැගින් මුළු ලකුණු 03)

1.10 පහත සඳහන් ඕනෑම දෙකක්

- අවසාන සහ උත්තරීතර සිවිල් සහ අපරාධ අභියාචනා අධිකරණ බලය
- පනත් කෙටුම්පත් පිළිබඳ අධිකරණ බලය
- මූලික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අධිකරණ බලය
- ඡන්ද පෙත්සම් පිළිබඳ අධිකරණ බලය
- උපදේශාත්මක අධිකරණ බලය
- පාර්ලිමේන්තු වරප්‍රසාද කඩකිරීම සම්බන්ධ අධිකරණ බලය.
- ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ නීති කෙටුම්පත් කිරීමේ බලය
- පාර්ලිමේන්තුව විසින් නීතියෙන් පවරනු ලබන හෝ නියම කරනු ලබන වෙනත් කාරණා සම්බන්ධයෙන් අධිකරණ බලය

1.11

වෙක්පතක සාමාන්‍ය රේඛනය කිරීමකට වෙක්පතේ මුහුණත හරහා සමාන්තර රේඛා දෙකක් ඇඳීම ඇතුළත් වේ. එය කවුන්ටරය හරහා වෙක්පත මුදල් කිරීම සීමා කරයි. ඒ වෙනුවට, එය බැංකු ගිණුමකට තැන්පත් කළ යුතුය.

විශේෂ රේඛනය යනු 'ගනුදෙනු කළ නොහැකි' යන වචන සමඟ හෝ නොමැතිව නිශ්චිත බැංකුවක නම එකතු කිරීම සමඟ වෙක්පතේ මුහුණත හරහා සමාන්තර රේඛා දෙකක් ඇඳීමයි. රේඛනයේ සඳහන් කර ඇති නිශ්චිත බැංකුව හරහා පමණක් ගෙවීමට එය සීමා කරයි. වෙක්පත තැන්පත් කළ හැක්කේ එම නිශ්චිත බැංකුවේ ඇති ගිණුමකට පමණි.

1.12 පහත සඳහන් ඕනෑම දෙකක්

- තරඟකාරිත්වයට එරෙහි පරිචයන් සහ ආධිපත්‍ය තත්වයන් අනිසි ලෙස භාවිතා කිරීම පිළිබඳව විමර්ශනය කිරීම හෝ ප්‍රශ්න කිරීම.
- භාණ්ඩ හා සේවා සපයන පුද්ගලයන් අතර එලදායී තරඟයක් පවත්වා ගැනීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල, උපයෝගිතාවය , ප්‍රමිතිය සහ විවිධත්වයක් සැපයීම වැනි ආනුෂාංගික අදාළව පාරිභෝගිකයන්, ගැනුම්කරුවන් සහ අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා භාවිතා කරන්නන්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ අවශ්‍යතා ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ආරක්ෂා කිරීම.
- මිලදී ගැනීම සඳහා ලබා දී ඇති භාණ්ඩ හා සේවාවල ගුණාත්මකභාවය, ප්‍රමාණය, ශක්‍යතාවය, පිරිසිදු බව, මිනුම් දර්ශක සහ මිල පිළිබඳව පාරිභෝගිකයින් දැනුවත් කිරීම.
- ව්‍යාපාර අතර සීමාකාරී වෙළඳ ගිවිසුම් පාලනය කිරීම සහ ඉවත් කිරීම, මිල සම්බන්ධයෙන් ව්‍යාපාරයන් අතර විධිවිධාන නියාමනය කිරීම.
- මිල පාලනය කිරීම, දේශීය හෝ ජාත්‍යන්තර වෙළඳාමට අහිතකර ලෙස බලපාන අසාධාරණ තරඟකාරිත්වය තුරන් කිරීම.
- මෙම පනතේ නිශ්චිතව දක්වා ඇති ඕනෑම කරුණක් සම්බන්ධයෙන් විමර්ශන සහ පරීක්ෂණ සිදු කිරීම.

(එක ලකුණු 01 බැගින් මුළු ලකුණු 03)

1.13 පහත සඳහන් ඕනෑම දෙකක්

- ගිවිසුමේ විස්තර කර ඇති ප්‍රමිතියට අනුව භාණ්ඩ නැවට පැටවීම
- ගිවිසුම මගින් එකඟ වූ ගමනාන්තයට භාණ්ඩ බෙදා හැරීම සඳහා ප්‍රවාහන ගිවිසුමකට ඇතුළු වීම
- ගැනුම්කරුගේ වාසියට රක්ෂණ ගිවිසුමක් සකස් කිරීම
- භාණ්ඩ සඳහා ඉන්වොයිසියක් සකස් කිරීම
- නැවට පැටවීමේ සිට සාධාරණ කාලයක් තුළ ගැනුම්කරු වෙත අදාළ ලේඛන යැවීම.

1.14 පහත සඳහන් ඕනෑම දෙකක්

- මුදල් ඇණවුම
- තැපැල් ඇණවුම
- ස්ථාවර තැන්පතු සහතික
- කොටස් සහතිකය
- ණයවර ලිපිය
- නෞභාර පත්‍රය
- තැන්පතු සහතිකය

(එකකට ලකුණු 02 බැගින් මුළු ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 25)



A කොටසෙහි අවසානය

දෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය 4 - නියෝජ්‍යත්ව නීතිය

(a) බණ්ඩාර සහ විදේශිකා අතර සම්බන්ධය ප්‍රකාශිත නියෝජ්‍යත්ව සම්බන්ධතාවකි. පැහැදිලි ගිවිසුමක් හරහා තමා වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට ප්‍රධානියකු පැහැදිලිවම නියෝජිතයෙකු පත් කළ විට ප්‍රකාශිත නියෝජ්‍යත්වය ඇතිවනු ඇත. මෙම ගිවිසුම වාචිකව හෝ ලිඛිතව සිදු කළ හැකිය. මෙම නඩුවේදී, බණ්ඩාර, ප්‍රධානියා ලෙස, ඔවුන්ගේ ගිවිසුම් ගිවිසුමේ දක්වා ඇති පරිදි, ඔහුගේ විදේශ විසා උපදේශක ආයතනයේ ව්‍යාපාරික කටයුතු කළමනාකරණය කිරීමට විදේශිකාට පැහැදිලිවම බලය පවරා ඇත. එබැවින්, ඔවුන් අතර ඇති නියෝජ්‍යත්ව සම්බන්ධතාවය ප්‍රකාශිත නියෝජ්‍යත්වය වන අතර, විදේශිකා ඔවුන්ගේ ගිවිසුම නිශ්චිත කොන්දේසි තුළ බණ්ඩාරගේ නියෝජිතයා ලෙස කටයුතු කරයි.

(ලකුණු 04)

(b) **Watteau v Fenwick** නඩුවේදී ප්‍රකාශිතව පැහැදිලි කරන ලද ව්‍යංග එකඟතාවය යන සංකල්පය මත පදනම්ව ෆ්‍රැන්ක් හට බණ්ඩාරගෙන් වන්දි ඉල්ලා සිටිය හැක. එය පැන නගින්නේ නියෝජිතයාගේ තනතුර සහ එම භූමිකාව හා සම්බන්ධ සුපුරුදු රාජකාරි විෂය පථයේ කාර්යයන් ඉටු කිරීම සඳහා සාධාරණව අවශ්‍ය බලය නියෝජ්‍යත්ව ගිවිසුම තුළ ප්‍රකාශිතව ලබා දී නොමැති අවස්ථාවලදීය.

Watteau v Fenwick හි දී, අධිකරණය විසින් තීරණය කරනු ලැබුවේ, නියෝජිතයා විසින් නියෝජ්‍යත්ව ගිවිසුම මගින් නියම කර ඇති ප්‍රකාශිත සීමාවන්ට ඔබ්බෙන් ක්‍රියා කළද එවැනි ක්‍රියාවක් නියෝජිතයාගේ තනතුරේ සිටින කෙනෙකුගේ සාමාන්‍ය අධිකාරිය තුළට අයත් වේ නම් නියෝජිතයාගේ එකී ක්‍රියාවන් සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධානියා වගකිව යුතු බවයි. මෙය බණ්ඩාරගේ තත්වයට අදාළ කර ගනිමින්, විදේශිකාට ප්‍රංශයට අදාළ විසා කටයුතු කිරීම පැහැදිලිවම තහනම් කර තිබුණද, විසා උපදේශන ආයතනයක කළමනාකාරිනිය ලෙස ඇයගේ භූමිකාවට සාමාන්‍යයෙන් විසා ගැටළු හැසිරවීම ඇතුළත් වේ.

විසා කාරණා හැසිරවීම විදේශිකාගේ තනතුරේ සිටින කෙනෙකුගේ සාමාන්‍ය අධිකාරියේ විෂය පථයට අයත් වන බැවින් , ෆ්‍රැන්ක් වැනි තුන්වන පාර්ශවයන්ගේ දෘෂ්ටිකෝණයෙන් ඇයගේ ක්‍රියාවන් ඇයගේ ව්‍යංග අධිකාරියට අයත් යැයි සැලකිය හැකිය. හැකිය. මෙයින් අදහස් කරන්නේ, බණ්ඩාර ඇයගේ සැබෑ අධිකාරිය සීමා කළද, ප්‍රංශය ඇතුළුව විසා ගැටළු කළමනාකරණය කිරීමට ඇයට ඇති ව්‍යංග බලය නිසා එම ක්‍රියාවන් සම්බන්ධයෙන් බණ්ඩාරට වගකීමක් ඇත.

Hely-Hutchinson v Brayhead Ltd තවදුරටත් පැහැදිලි කරන්නේ නියෝජිතයාගේ රාජකාරිවල ස්වභාවය සහ භූමිකාවේ සාමාන්‍ය භාවිතයන් මත ව්‍යංග අධිකාරිය පැන නගින බවයි. ෆ්‍රැන්ක් සාධාරණ ලෙස විදේශිකාට තම විසා ප්‍රශ්නය විසඳීමට බලය ඇතැයි විශ්වාස කළේ නම්, ඔහුට ව්‍යංග අධිකාරියේ මූලධර්මය යටතේ බණ්ඩාරගෙන් වන්දි ඉල්ලා සිටිය හැකිය.

අධිකරණය විසින් මෙම තර්කය පිළිගන්නේ නම්, විදේශිකයන් අධිකාරියට පනවා ඇති අභ්‍යන්තර සීමාවන් නොතකා බණ්ඩාර ඉන්ද්‍රජයන්ට වන්දි ගෙවීමට බැඳී සිටිය යුතුය.

විකල්ප පිළිතුර

නියෝජිතයෙකුගේ ප්‍රධාන රාජකාරිවලින් එකක් වන්නේ නියෝජිතයා ප්‍රධානියාගේ උපදෙස් පිළිපැදිය යුතු අතර නියෝජිතයා ඇයට/ඔහුට පැවරී ඇති අධිකාරිය ඉක්මවා නොයා යුතුය. මෙම නඩුවේදී, විදේශිකයාට (නියෝජිතයා) උපදෙස් නොදෙන ලෙස උපදෙස් ලබා දී ඇති අතර ප්‍රංශය සමඟ ඔහුගේ විසා ප්‍රශ්නය ඉහළ මිලකට හසුරුවන ලදී. අවාසනාවකට විදේශිකයාගේ වරදින් එය වැරදි ගියේය. විදේශිකයා ලබා දී ඇති උපදෙස් පිළිපැදීමට අපොහොසත් වන බැවින්, කෙසේ වෙතත්, ආර්ථික බණ්ඩාරගෙන් වන්දි ඉල්ලා සිටිය හැකිය. ඉන්ද්‍රජයන් අධිකාරියේ සීමාව ගැන නොදැන සිටි නිසා, තවද, විදේශිකයා නියෝජිතවරයක ලෙස තම රාජකාරිය ඉටු කර නොමැති බැවින් බණ්ඩාරට ඇයගෙන් වන්දි ඉල්ලා සිටිය හැකිය.

නඩුව: **Ferrers v Robins.**

(ලකුණු 06)

(මුළු ලකුණු 10)

තුන්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය 5- සමාගම් සහ හවුල් ව්‍යාපාර නීතිය

(a)

හවුල් ව්‍යාපාර නීතිය යටතේ, හවුල් ව්‍යාපාරයේ විෂය පථය තුළ වැරදි ක්‍රියාවන් සිදු කරන්නේ නම්, හවුල්කරුවෙකුගේ වැරදි ක්‍රියාවන් සඳහා හවුල් ව්‍යාපාරය වගකිව යුතුය. මෙම විෂම වගකීම් මූලධර්මය යනු හවුල් ව්‍යාපාරයේ ක්‍රියාකාරකම් අතරතුර හවුල්කරුවෙකු විසින් සිදු කරන ලද සිවිල් වැරදි සඳහා හවුල්කාරිත්වය වගකිව යුතු බවයි. කෙසේ වෙතත්, අල්ලස් වැනි සාපරාධී ක්‍රියාවන් සම්බන්ධයෙන් නීතිමය තත්වය මඳක් සංකීණ වේ. **Humlyn v Houston & Co** නඩුව පැහැදිලි කරන්නේ හවුල්කරුවන් විසින් සිදු කරන ලද සිවිල් වැරදි සඳහා හවුල් ව්‍යාපාරය වගකිව යුතු නමුත්, අපරාධ ක්‍රියාව හවුල්කාරිත්වයට සෘජුවම ප්‍රතිලාභ ලබා දෙන්නේ නම් මිස අපරාධ වගකීම සාමාන්‍යයෙන් අපරාධය කළ පුද්ගලයා මත පවතින බවයි.

ප්‍රශ්නගත නඩුවේදී, රහස්‍ය තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා **B, Cooray Ltd** හි අලෙවි කළමනාකරුවෙකුට අල්ලස් දුන්නේය. අල්ලස් යනු සාපරාධී ක්‍රියාවක් වන අතර එය සාමාන්‍යයෙන් නීත්‍යානුකූල ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරකම්වල විෂය පථයෙන් බැහැර වේ. B ගේ ක්‍රියාවන් තරඟකාරී වාසියක් ලබා ගැනීමෙන් ABC හවුල් ව්‍යාපාරයට ප්‍රතිලාභ ලබා දීමට අදහස් කළද, අල්ලස් ගැනීම සම්මත හෝ පිළිගත හැකි ව්‍යාපාරික භාවිතයක් නොවේ. **Humlyn v Houston & Co** ට අනුව, B ගේ ක්‍රියාවන් හේතුවෙන් නීතිමය ප්‍රතිවිපාක හෝ කීර්තිනාමය හානි වැනි ප්‍රතිවිපාකවලට හවුල්කාරිත්වයම මුහුණ දිය හැකිය. කෙසේ වෙතත්, අල්ලස් සඳහා සාපරාධී වගකීම මූලික වශයෙන් වැටෙන්නේ B මත මිස සමස්තයක් ලෙස හවුල්

ව්‍යාපාරය මත නොවේ.

A සහ C සම්බන්ධයෙන්, B ගේ ක්‍රියාවන් සඳහා ඔවුන්ගේ පුද්ගලික වගකීම පැන නගින්නේ ඔවුන් අල්ලසට සෘජුව සම්බන්ධ වී හෝ දැන සිටියේ නම් පමණි. සාමාන්‍යයෙන්, සාපරාධී හැසිරීම් වලට හවුල් වන්නේ නම් මිස සාපරාධී වගකීම වෙනත් හවුල්කරුවන් වෙත නොපවතී. මේ අනුව, ABC හවුල්කාරිත්වයට අල්ලස් දීමෙන් නීතිමය සහ කීර්තිමත් කඩාවැටීම බලපෑ හැකි අතර, මූලික අපරාධ වගකීම B සතු වන අතර, **Humlyn v Houston & Co** හි ස්ථාපිත කර ඇති මූලධර්ම යටතේ B ගේ අපරාධ ක්‍රියාවන් සඳහා A සහ C පුද්ගලිකව වගකිව යුතු නොවේ.

(ලකුණු 06)

(b)

ශ්‍රී ලංකාව තුළ, 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනත මගින් අර්ථ දක්වා ඇති පරිදි සමාගම් සඳහා නීතිමය පුද්ගලභාවය පිළිබඳ සංකල්පය සමාගම් වෙනම නෛතික ආයතන ලෙස ක්‍රියා කරන ආකාරය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා මූලික වේ. මෙම මූලධර්මය මගින් අදහස් වන්නේ සමාගමක් එහි කොටස්කරුවන්, අධ්‍යක්ෂවරුන් සහ නිලධාරීන්ගෙන් වෙන්ව, තමන්ගේම අයිතිවාසිකම් සහ බැඳීම් සහිත, වෙනස් නීතිමය පුද්ගලයෙකු ලෙස සැලකීමයි.

2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 02 වැනි වගන්තියෙන් මෙම මූලධර්මයට ප්‍රතිපාදන සපයන අතර, එමඟින් සමාගමකට ශ්‍රී ලංකාව තුළ සහ ඉන් පිටත ඕනෑම ව්‍යාපාරයක නිරත වීමට, ඕනෑම ක්‍රියාවක් කිරීමට හෝ ඕනෑම ගනුදෙනුවක යෙදීමට හැකියාව ලබා දේ. සමාගමේ ස්වාධීනත්වය එහි කොටස් හිමියන්ගෙන් සහ අධ්‍යක්ෂවරුන්ගෙන් එය වෙන්කර අවධාරනය කරයි.

අතිරේක වශයෙන්, පනතේ 87 වැනි වගන්තිය සීමිත වගකීම පැහැදිලි කිරීමේදී කොටස් හිමියන් තම ආයෝජනයෙන් ඔබ්බට සමාගමේ ණය හෝ වගකීම් සඳහා පුද්ගලිකව වගකිව යුතු නොවන බව ප්‍රකාශ කිරීමෙන්ද මෙම තත්වය තහවුරු කරයි. මෙම ආරක්ෂණය කොටස් හිමියන්ගේ පුද්ගලික වත්කම් සමාගමේ වගකීම් වලින් සුරක්ෂිතව පවතින බව සහතික කරයි.

සාරාංශයක් ලෙස, 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනත යටතේ ඇති නීතිමය පුද්ගලභාවය , සමාගමක් යනු **Macura v Northern Assurance Co Ltd** මගින් නිදර්ශනය කර ඇති පරිදි සහ පනතේ 02 සහ 87 වගන්ති මගින් සහය දක්වන පරිදි, තමන්ගේම අයිතිවාසිකම් සහ වගකීම් සහිත වෙනම පැවැත්මක් ඇති නීතිමය ආයතනයක් බව තහවුරු කරයි.

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 10)

හතරවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය 10 - ව්‍යාපාරික පරිසරය හා සම්බන්ධ වැරදි

(a)

- ප්‍රකාශන අයිතිය
- ජේටන්ට් බලපත්‍ර
- වෙළඳ ලකුණු
- භූගෝලීය දර්ශක
- කාර්මික සැලසුම්
- පිරිසැලසුම් සැලසුම් සහ ඒකාබද්ධ පරිපථ.

(ලකුණු 04)

(b)

බුද්ධිමය දේපළ පනතේ 6 වැනි වගන්තියට අනුව යම් නාට්‍යයක නිෂ්පාදකයාට එම නාට්‍ය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රකාශන අයිතිය ඇත. නිර්මාණකරුවන්ගේ සම්භාව්‍ය, කලාත්මක සහ විද්‍යාත්මක කෘති සඳහා ලබා දී ඇති ආර්ථික හා සදාචාරාත්මක අයිතිවාසිකම් ප්‍රකාශන අයිතිය ලෙස හැඳින්වේ. ප්‍රකාශන අයිතියේ හිමිකරු, අදාළ නිර්මාණය ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කිරීම, විකිණීම හෝ බදු දීම, බෙදා හැරීම, මහජනයාට මාරු කිරීම, කෘතිය පරිවර්තනය කිරීම යන ආර්ථික අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳින අතර ඔහු හෝ ඇය ඕනෑම විකෘති කිරීම් , නව්‍යකරණයන් හෝ වෙනත් දේවලින් ආරක්ෂා වීමේ සදාචාරාත්මක අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳිනු ඇත. ඔහුගේ ගෞරවයට හෝ කීර්තියට අගතියක් වන, ඔහුගේ නිර්මාණයට අදාළව වෙනස් කිරීම් සවාචාරාත්මක අයිතිය උල්ලංඝනය කිරීමකි.

සාමාන්‍ය රීතිය අනුව, කෘතියක් මහජනතාවට ඉදිරිපත් කළ දිනයේ සිට, එය කතුවරයාගේ මුළු ජීවිත කාලය තුළම සහ කතුවරයාගේ හෝ නිෂ්පාදකයාගේ මරණයෙන් පසු වසර හත්තැවක කාලයක් පුරා මෙකී බුද්ධිමය දේපළ අයිතවාසිකම පවතී. මහාචාර්ය ගාමිණීගේ "බැරි-නැනා" පොත ප්‍රකාශයට පත් කර එය සිසුන්ට විකිණීමෙන් අනිල් බුද්ධිමය දේපළ සම්බන්ධ ආර්ථික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කර ඇත. මහාචාර්ය ගාමිණීගේ උරුමකරුන්ට "බැරි-නැනා" පොත උසස් පෙළ සිසුන්ට විකිණීමෙන් ලාභ ලැබීමේ අයිතිය අහිමි වේ. මහාචාර්ය ගාමිණීගේ බුද්ධිමය දේපළ අයිතිය අනිල් ගේ ක්‍රියාවෙන් පැහැදිලිවම උල්ලංඝනය වී ඇති බැවින්, බුද්ධිමය දේපළ පනත උල්ලංඝනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් මහාචාර්ය ගාමිණීගේ උරුමකරු බිරිඳට අනිල්ට එරෙහිව නඩු පැවරිය හැකිය. ඇයට වසර 70ක් පුරාවට පොත සම්බන්ධයෙන් ආර්ථික හා සදාචාරාත්මක අයිතියක් ද ඇත.

(ලකුණු 06)

(මුළු ලකුණු 10)

පස්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය 8- රක්ෂණ නීතිය, කුලී මිලදී ගැනීම් සහ ලීසිං

(a)

රක්ෂණ නීතියේ දී, හානි පූර්ණය මූලධර්මය මඟින් රක්ෂණකරුට යන්දි ලෙස ලබාගත ගත හැක්කේ ඔවුන්ගේ සැබෑ අලාභයේ ප්‍රමාණය දක්වා පමණක් බව සහතික කරන අතර බහු රක්ෂණ හිමිකම් වලින් මූලාමය ලාභයක් ලැබීම වළක්වයි. එක් එක් රක්ෂණකරුවා හිමිකම් පෑමට සමානුපාතිකව දායක වන බව සහතික කරමින්,

රක්ෂණ ආවරණයන් කිහිපයක් එකම අවදානම ආවරණය කරන විට දායකත්ව මූලධර්මය අදාළ වේ.

පෙරේරා සතුව රක්ෂණ ඔප්පු දෙකක් පවතී: එක් රක්ෂණ ඔප්පුවක් ZZ Insurance Ltd සමඟ රු. 5,000,000/- වටිනාකමට සහ තවත් රක්ෂණ ඔප්පුවක් AZ Insurance Ltd සමඟ රු. 3,500,000/- කට ලබාගෙන ඇත. ගින්නෙන් සිදුවූ මුළු අලාභය රු. 1,400,000/- කි. හානි පූර්ණය මූලධර්මය අනුව පෙරේරාට එකම හානිය සඳහා එක් එක් රක්ෂණකරුගෙන් රු.1,400,000/- ක මුදලක් ලබා ගත නොහැකිය. සියලුම රක්ෂණ සමාගම්වලින් අයකරගත හැකි මුළු මුදල රු. 1,400,000/- කි.

සම්පූර්ණ ආවරණය: රු. 5,000,000 (ZZ රක්ෂණය) + රු. 3,500,000 (AZ රක්ෂණය) = රු. 8,500,000

ආවරණයේ අනුපාතය:

- o ZZ Insurance Ltd : රු. 5,000,000 / රු. 8,500,000 = 0.588 (හෝ 58.8%)
- o AZ Insurance Ltd': රු. 3,500,000 / රු. 8,500,000 = 0.412 (හෝ 41.2%)

වන්දි සඳහා දායක වීම:

- o ZZ Insurance Ltd : රු. 58.8% . 1,400,000 = රු. 823,200/-
- o AZ Insurance Ltd' : රු. 41.2% . 1,400,000 = රු. 576,800/-

එබැවින් පෙරේරාට රු. 1,400,000/- ක වන්දි මුදලක් ලබා ගත හැකිය. ZZ Insurance Ltd ආයතනය රු. 823,200/- සහ AZ Insurance Ltd සමාගමෙන් රු. 576,800/-ක් වශයෙන් ඒ සඳහා දායක විය යුතුය. මෙමගින් සම්පූර්ණ වන්දි මුදල සැබෑ අලාභය නොඉක්මවන බව සහතික කරන අතර හානි පූර්ණ සහ දායකත්ව මූලධර්ම තහවුරු වේ.

(ලකුණු 06)

(b)

පාර්ශ්ව දෙකක් පමණක් පැහැදිලි කිරීම සම්පූර්ණ ලකුණු සඳහා අවසර දෙනු ඇත

- පළමු පක්ෂය

රක්ෂණ යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කරන පුද්ගලයා හෝ රක්ෂණ ආවරණයක් ලබා ගන්නා පුද්ගලයාය, ඔහු 'රක්ෂිත' ලෙසද හැඳින්වේ.

- දෙවන පාර්ශවය

රක්ෂණ යෝජනාව පිළිගන්නා පාර්ශවය හෝ රක්ෂණ සමාගම, ඔහු 'රක්ෂණකරු' ලෙසද හැඳින්වේ.

- තෙවන පාර්ශවය

තුන්වන පාර්ශවය යනු ගිවිසුම සම්බන්ධ පළමු සහ දෙවන පාර්ශවයෙන් බැහැරව පාර්ශවයන් වේ.

(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 10)

හයවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය 3- භාණ්ඩ විකිණීමේ නීතිය

(a)

භාණ්ඩ විකිණීමේ ආඥාපනතේ 15(2) වගන්තිය යටතේ, විකුණනු ලබන භාණ්ඩ වෙළඳාම් කළ හැකි තත්වයේ තිබිය යුතුය. මෙයින් අදහස් කරන්නේ භාණ්ඩ ඔවුන්ගේ සාමාන්‍ය අරමුණු සඳහා සුදුසු විය යුතු අතර සාධාරණ ගැනුම්කරුවෙකු අපේක්ෂා කරන ප්‍රමිතිය සපුරාලිය යුතු බවයි. භාණ්ඩවල අපේක්ෂිත භාවිතය සඳහා සුදුසු බවත් සාධාරණ පාරිභෝගිකයෙකුට අනාවරණය කරගත නොහැකි දෝෂ වලින් තොර බවත් වෙළඳ ගුණත්වය සහතික කරයි.

Grant v Australian Knitting Mills Ltd හි දී, භාණ්ඩ වෙළඳාම් කළ හැකි ගුණාත්මක භාවයෙන් සහ ඒවායේ අරමුණු සඳහා සුදුසු විය යුතු බව අධිකරණය විසින් තහවුරු කරන ලදී. වෙළඳ තත්වයේ ප්‍රමිතිය සපුරාලීමට අපොහොසත් වූ දෝෂ සහිත ලොම් යට ඇඳුම් හේතුවෙන් පැමිණිලිකරු දරුණු සමේ රෝගයකට ගොදුරු විය. අවශ්‍ය තත්ව ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවන භාණ්ඩ ගැනුම්කරුට සිදුවන ඕනෑම හානියක් හෝ අපහසුතාවයක් සඳහා පිළියම් සෙවීමට හිමිකම් ඇති බව මෙම නඩුවෙන් තහවුරු විය.

තවත් අදාළ නඩුව වන්නේ **Baldry v Marshall** ය. මෙම නඩුවේදී, යම් යම් තත්ව ප්‍රමිතීන් ඇඟවුම් කරන විස්තරයක් මත භාණ්ඩ අලෙවි කරන විට, එම ප්‍රමිතීන් සපුරාලිය යුතු බව අධිකරණය තීරණය කළේය. විස්තර කරන ලද ගුණාත්මක භාවයට ගැලපෙන භාණ්ඩ සැපයීමට විකුණුම්කරු අසමත් වීම ගිවිසුම උල්ලංඝනය කිරීමට හේතු විය. මෙම නඩුවෙන් පෙන්වුම් කරන්නේ භාණ්ඩ සපයා ඇති විස්තරයට අනුකූල නොවන්නේ නම්, ඒවා වෙළඳ තත්වයේ ප්‍රමිතියට නොගැලපෙන බවයි.

මහානාමගේ තත්වයට මෙම මූලධර්ම යොදා ගනිමින් ඔහු නැවුම් ලෙස විස්තර කරන ලද ඉස්සන් දිලිප්ගෙන් මිලදී ගත්තේය. කෙසේ වෙතත්, මහානාම පසුව සොයාගත්තේ ඉස්සන් ඉතා පැරණි බවත් පරිභෝජනයට නුසුදුසු බවත්ය. මෙයින් අදහස් කරන්නේ ඉස්සන් ඔවුන්ගේ අපේක්ෂිත අරමුණු සඳහා නොගැලපෙන බැවින්, වෙළඳ තත්වයේ ප්‍රමිතිය සපුරා නොමැති බවයි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, භාණ්ඩ විකිණීමේ ආඥාපනතේ 15(2) වගන්තිය යටතේ වෙළඳ ප්‍රමිතියේ ඇඟවුම් කරන ලද වගකීය උල්ලංඝනය කිරීම සඳහා මුදල් ආපසු ගෙවීමක්, ප්‍රතිස්ථාපනයක් හෝ වන්දි වැනි ප්‍රතිකර්ම සෙවීමට මහානාම හට හිමිකම් ඇත.

(ලකුණු 06)

(b)

පවත්නා භාණ්ඩ - පවත්නා භාණ්ඩ යනු ගිවිසුමට ඇතුළත් වන අවස්ථාවේ විකුණුම්කරුගේ හිමිකාරිත්වය හෝ සන්තකයේ ඇති භාණ්ඩ වේ. ඇප වූ හෝ කුලියට ගත් හෝ නියෝජිතයකු සන්තකයේ ඇති භාණ්ඩ මෙයට ඇතුළත් වේ.

උදාහරණය - ඡෙහාන් මෝටර් රථ අලෙවිකරුවෙකි. ජපානයෙන් ගෙන්වන ලද හොන්ඩා සිවික් වර්ගයේ වාහනයක් ප්‍රසාද්ධ විකිණීමට ඔහු එකඟ වෙයි. ගිවිසුමට එළඹෙන අවස්ථාවේදී වාහනය ඡෙහාන් ළඟ තියෙන නිසා එම වාහනය පවත්නා භාණ්ඩයකි

අනාගත භාණ්ඩ - අනාගත භාණ්ඩ යනු ගිවිසුමට එළඹීමෙන් පසුව විකුණුම්කරු විසින් අත්පත් කර ගත යුතු හෝ නිෂ්පාදනය කළ යුතු භාණ්ඩ වේ.

උදාහරණය - ජපානයෙන් ආනයනය කිරීමට නියමිත හොන්ඩා සිවික් වාහනයක් විකිණීමට ඡෙහාන් ප්‍රසාද්ධ සමඟ ගිවිසුමක් ඇති කර ගන්නේ නම්, එවැනි වාහනයක් අනාගත භාණ්ඩ වේ.

නිශ්චිත භාණ්ඩ/නිශ්චිත භාණ්ඩ යනු ගිවිසුමට එළඹෙන අවස්ථාවේදී විෂය වස්තුව ලෙස පාර්ශ්වයන් විසින් එකඟ වී හඳුනා ගන්නා ලද භාණ්ඩ වේ.

අවිනිශ්චිත භාණ්ඩ - තවමත් නිසි ලෙස හඳුනාගෙන නොමැති නමුත් පාර්ශ්වයන් එකඟ වූ භාණ්ඩ නම්, එවැනි භාණ්ඩ අවිනිශ්චිත භාණ්ඩ වේ.



(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය 2- ගිවිසුම් නීතිය

(A)

(a)

පිරිසිදු හට සචාරිකාට එරෙහිව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ත්‍යාගය ලබා ගැනීමට හැකිද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා, අපි ඒකපාර්ශ්වික ගිවිසුමට අදාළ ගිවිසුම් නීතියේ මූලධර්ම විශ්ලේෂණය කළ යුතුය, විශේෂයෙන් වලංගු ගිවිසුමක් ඇතිවීමට අර්පණය සන්නිවේදනය කළ යුතුය.

එක් පාර්ශ්වයක් (අර්පණය කරන්නා) විසින් වෙනත් පාර්ශ්වයක් (අර්පණය ලබන්නා) වෙත නිශ්චිත ක්‍රියාවක් සඳහා පොරොන්දුවක් ලබා දෙන විට ඒකපාර්ශ්වික ගිවිසුමක් ඇතිවනු ලැබේ. මෙම නඩුවේදී, සචාරිකා ඇගේ විදේශ ගමන් බලපත්‍රය ආපසු ලබා දීම සඳහා රුපියල් 100,000 ත්‍යාගයක් පිරිනමන බව ඇගේ නිවසේ ගේට්ටුවේ දැනුම් දීම එවැනි අර්පණය ඇතිකරවයි ගිවිසුමට බැඳීමට නම්, අර්පණය අර්පණය පිරිනැමෙන තැනැත්තාට සංනිවේදනය කළ යුතු අතර, අර්පණය පිළිබඳ දැනුමෙන් ක්‍රියාව සිදු කළ යුතුය. *Fitch v. Snedaker*, හිදී, අධිකරණය තීරණය කළේ යම් පුද්ගලයෙක් එම අර්පණය ගැන නොදැන යම් ක්‍රියාවක් කළහොත් ගිවිසුමක් ඇති කළ නොහැකි බවයි. අර්පණය අර්පණය ඉදිරිපත් කරන්නාට දැනුම් දිය යුතු අතර, එයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් පිළිගැනීම සිදු විය යුතුය.

මෙම මූලධර්මය ක්‍රියාත්මක කරමින්, ප්‍රදේශයේ සුපිරි වෙළඳසැලේ පිරිසිදු කරන්නෙකු වන පිරිසිදු, ගබඩා බඳුන් හිස් කරමින් සිටියදී සචාරිකාගේ විදේශ ගමන් බලපත්‍රය සොයා ගත්තේය. නම හඳුනාගත් ඔහු එය සචාරිකාට ආපසු ලබා දුන්නේ ඇය සුපිරි වෙළඳසැලට ගිය විටය, නමුත් ඇගේ නිවසේ ගේට්ටුවේ පළ කර ඇති ත්‍යාග පිරිනැමීම ඔහු දැන සිටියේ නැත. මෙම දීමනාව ගැන ඔහු දැනගත්තේ එදින ඇයගේ නිවස පසුකර යන විටය.

මෙය **Bloom V American Swiss Watch Company** සමාන වේ, එහිදී සමාගමක් ඇතැම් සොරුන් අත්අඩංගුවට ගැනීමට තුඩු දෙන තොරතුරු සඳහා ත්‍යාගයක් පිරිනැමීය. Bloom ත්‍යාගය ගැන නොදැන තොරතුරු සැපයූ අතර, ඔහු ක්‍රියා කරන විට අර්පණය ඔහුට දන්වා නොතිබූ නිසා ඔහුට එය ඉල්ලා සිටිය නොහැකි බව අධිකරණය තීන්දු කළේය. අර්පණයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් Bloom ක්‍රියාව සිදු නොකළ බැවින්, ගිවිසුමක් ඇතිවී නොමැත.

එසේම, පිරිසිදු සචාරිකාගේ ත්‍යාග පිරිනැමීම ගැන නොදැන විදේශ ගමන් බලපත්‍රය ආපසු ලබා දුන් නිසා, ඔහු අර්පණයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් එම ක්‍රියාව සිදු කර එම අර්පණය පිළිගත්තේ නැත. වලංගු ප්‍රතිග්‍රහණයක් සඳහා අර්පණය පිළිගැනීම සන්නිවේදනය කළ යුතු බැවින්, පිරිසිදුගේ ක්‍රියාවන් මෙම අවශ්‍යතාවය සපුරාලන්නේ නැත.

අවසාන වශයෙන්, පිරිසිදුට සචාරිකාට ත්‍යාගය ඉල්ලා සාර්ථක ලෙස නඩු පැවරිය නොහැක, මන්ද

ඔහු විදේශ ගමන් බලපත්‍රය ආපසු ලබා දෙන විට අර්පණය ගැන ඔහු නොදැන සිටියේය. ඔහු සචාරිකා සමග ගිවිසුමක් ඇති කර නොගත් අතර, සචාරිකා ත්‍යාගය ගෙවීමට බැඳී නැත. පිරිසිදුගේ ඕනෑම නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගයක් අසාර්ථක වනු ඇත

(ලකුණු 06)

(b) ඉහත සඳහන් ඕනෑම හතරක් පැහැදිලි කිරීම සම්පූර්ණ ලකුණු සඳහා අවසර දෙනු ඇත

■ අර්පණය: අර්පණය යනු එක් පාර්ශ්වයක් විසින් තවත් පාර්ශ්වයකට කරන ලද පැහැදිලි යෝජනාවකි, නිශ්චිත කොන්දේසි මත ගිවිසුමකට එළඹීමට ඇති කැමැත්ත පෙන්වයි. එය සන්නිවේදනය කළ යුතු අතර නීත්‍යානුකූලව බැඳී සිටීමට චේතනාවක් පෙන්නුම් කළ යුතුය. Carlill v' Carbolic Smoke Ball Co' හි, අධිකරණය තීරණය කළේ එය බැඳීමේ පැහැදිලි චේතනාව පෙන්නුම් කළ නිසා වෙළඳ දැන්වීමක් අර්පණයක් බවයි.

■ ප්‍රතිග්‍රහණය: ප්‍රතිග්‍රහණය යනු අර්පණයේ නියමයන් සඳහා කොන්දේසි විරහිත කැමැත්ත පල කිරීම වන අතර, එය ඉදිරිපත් කරන්නාට දැනුම් දිය යුතුය. ප්‍රතිග්‍රහණය අර්පණයට හරියටම ගැලපිය යුතුය. Hyde v' Wrench හි දී, ප්‍රති- අර්පණය මුල් දීමනාව අවලංගු කළ බව උසාවිය විසින් සොයා ගන්නා ලදී, එනම් ප්‍රතිග්‍රහණය නොතිබුණි.

■ ප්‍රතිශ්ඨාව : ප්‍රතිශ්ඨාව පාර්ශ්වයන් අතර හුවමාරු වන වටිනාකමකින් යුත් දෙයක් ඇතුළත් වන අතර එය ප්‍රමාණවත් විය යුතු නමුත් අවශ්‍යයෙන්ම ප්‍රමාණවත් නොවිය යුතුය. ගිවිසුමේ පෞද්ගලිකත්වය පිළිබඳ මූලධර්මය යටතේ, පොරොන්දු වූ තැනැත්තා විසින් සලකා බැලිය යුතු අතර, එය බලාත්මක කළ හැක්කේ ගිවිසුමේ පාර්ශ්වයන්ට පමණි. Tweedle v' Atkinson හි දී, මුදල් ගෙවීමේ පොරොන්දුව බලාත්මක කළ නොහැකි බව උසාවිය තීරණය කළේ, පොරොන්දු වූ තැනැත්තා ගිවිසුමේ පාර්ශ්වකරුවෙකු නොවන නිසාත්, එම නිසා පොරොන්දුවට සහය දැක්වීම ගැන ප්‍රතිශ්ඨාව නැති නිසාත් ය.

■ පාර්ශ්වයන්ගේ ගිවිසුම් ශක්තිකාවය : පාර්ශ්වයන්ට ගිවිසුම්ගත වීමේ නීත්‍යානුකූල හැකියාව තිබිය යුතුය, එයින් අදහස් වන්නේ ඔවුන් බාලවයස්කාරයන්, මානසික දුර්වලතා හෝ බලකිරීම් යටතේ නොවිය යුතුය. Nash v' Inman හි, අවශ්‍ය නොවන දේ සඳහා බාල වයස්කරුවෙකු සමඟ ගිවිසුමක් නීතිමය හැකියාවක් නොමැතිකම හේතුවෙන් අවලංගු විය.

■ නෛතික සබඳතාවයක් ඇති කර ගැනීමේ චේතනාව : පාර්ශ්වයන් තම ගිවිසුම නීත්‍යානුකූලව බැඳී සිටීමට අදහස් කළ යුතුය. සමාජ හෝ ගෘහස්ථ ගිවිසුම් සාමාන්‍යයෙන් මෙම අභිප්‍රාය නැත. Balfour v. Balfour හිදී, ස්වාමිපුරුෂයා සහ භාර්යාව අතර ගිවිසුමක් නීත්‍යානුකූලව බැඳීමට අදහස් නොකරන බව අධිකරණය සොයා ගත්තේය.

■ ගිවිසුමේ නීත්‍යානුකූලභාවය: ගිවිසුමේ අරමුණ නීත්‍යානුකූල විය යුතුය. නීති විරෝධී කටයුතු සම්බන්ධ ගිවිසුම් අවලංගු වේ. Everet v. Williams හිදී, සොරකම් කරන ලද භාණ්ඩ බෙදාගැනීම

සඳහා අධිවේගී මාර්ගකරුවන් දෙදෙනෙකු අතර ඇතිකරගත් ගිවිසුමක් නීතිවිරෝධී බැවින් එය අවලංගු බව උසාවිය තීරණය කළේය.

■ කැමැත්තෙහි අව්‍යාජභාවය: බලකිරීමකින්, අනවශ්‍ය බලපෑම්වලින්, සාවද්‍ය නිරූපණයකින් හෝ වැරදීමකින් තොරව කැමැත්ත නිදහසේ ලබා දිය යුතුය. The Atlantic Baron හි දී, නොකාව පැමිණෙන දිනය පිළිබඳ වැරදි ලෙස නිරූපණය කිරීම හේතුවෙන් ගිවිසුමක් බලාත්මක කළ නොහැකි බව අධිකරණය සොයා ගත් අතර, එය කැමැත්තෙහි අව්‍යාජභාවයට බලපෑවේය.

■ නීතියෙන් අවශ්‍ය විධිමත්භාවයට අනුකූල වීම : මේ සඳහා කොන්ත්‍රාත්තුවක් සඳහා සපුරාලිය යුතු යම් ක්‍රියා පටිපාටි හෝ කොන්දේසි අවශ්‍ය වේ. මෙම විධිවිධානවලට ලිඛිත ලියකියවිලි අත්සන් හෝ කොන්ත්‍රාත්තුවේ භාවිතා කරන විශේෂිත භාෂාව වැනි අංග ඇතුළත් විය හැක.

(ලකුණු 08)

පරිච්ඡේදය 07- කම්කරු නීතිය

(B)

(a)

සිල්වා ලංකා එයාර් ලිමිටඩ් හි සේවකයෙක්ද නැතිනම් ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකුද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා කම්කරු නීතිය මගින් හඳුනාගෙන ඇති විවිධ පරීක්ෂණ යෙදිය යුතුය. ලබා දී ඇති කරුණු මත පදනම්ව, පහත සඳහන් පරීක්ෂණ සිදු කිරීමෙන් නිගමනයකට එළඹිය හැකිය:

පාලන පරීක්ෂණය

සේවා සපයන පුද්ගලයෙකුගේ විනය සහ සේවා කොන්දේසි පිළිබඳව සේවයෝජකයාට පාලනය තිබේද යන්න පාලන පරීක්ෂණය තක්සේරු කරයි. මෙයට වැඩ ආරම්භ කරන කාලය, නිවාඩු, රාජකාරි, වැඩ කාල පරතරයන්, අවසන් කිරීමේ කාලය, උසස්වීම් සහ පහත් කිරීම් පාලනය කිරීම ඇතුළත් වේ. එවැනි පාලනයක් තිබේ නම්, පුද්ගලයා සේවකයෙකු වීමට ඉඩ ඇත.

සිල්වාගේ නඩුවේදී, ඔහු සෑම දිනකම පෙරවරු 9:30 ට පෙර කාර්යාලයට වාර්තා කළ යුතු වූ අතර, ඔහුගේ රාජකාරි සහ වගකීම් සීමාසහිත ලංකා එයාර් ලිමිටඩ් විසින් දක්වා ඇති අතර, ඔහු එයට අපොහොසත් වුවහොත් ඔහුගේ රැකියාව අවසන් කිරීමට සමාගමට අයිතිය ඇත. සිල්වාගේ සේවා කොන්දේසි සහ කාලසටහන සම්බන්ධයෙන් සැලකිය යුතු පාලනයක් ලංකා එයාර් ලිමිටඩ් සතු වූ බව මෙයින් පෙනේ. එබැවින්, පාලන පරීක්ෂණය මත පදනම්ව, සිල්වා ලංකා එයාර් ලිමිටඩ් හි සේවකයෙකු ලෙස සැලකීමට වැඩි ඉඩක් ඇත.

උපකරණ පරීක්ෂණය

සේවා සැපයීම සඳහා අවශ්‍ය උපකරණ සේවා යෝජකයා විසින් සපයන්නේද යන්න උපකරණ පරීක්ෂණය තීරණය කරයි. සේවයෝජකයා විසින් උපකරණ ලබා දෙන්නේ නම්, පුද්ගලයා සාමාන්‍යයෙන් සේවකයෙකු ලෙස සලකනු ලැබේ.

සිල්වා සඳහා අවශ්‍ය සියලුම පළිබෝධ පාලන උපකරණ සහ අනෙකුත් අදාළ වියදම් ලංකා එයාර් ලිමිටඩ් විසින් සපයන ලදී. මෙම උපකරණ ලබා දීමෙන් පෙන්නුම් කරන්නේ ස්වාධීන

කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකුට වඩා සේවකයෙකුගේ ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් වන ඔහුගේම මෙවලම් හෝ ද්‍රව්‍ය සඳහා ආයෝජනය කිරීමට සිල්වාට අවශ්‍ය නොවූ බවයි. මේ අනුව, උපකරණ පරීක්ෂණයට අනුව, සිල්වා සේවකයෙකු බව පෙනේ.

ඒකාබද්ධතා පරීක්ෂණය

ඒකාබද්ධතා පරීක්ෂණය පුද්ගලයාගේ භූමිකාව සමාගමේ මූලික ව්‍යාපාරික මෙහෙයුම්වලට අනුකූලතාවය වී තිබේද නැතහොත් එය අමතර සේවාවක් පමණක්ද යන්න සලකා බලයි. කාර්යභාරය ව්‍යාපාරයට අත්‍යවශ්‍ය නම්, පුද්ගලයා සේවකයෙකු ලෙස සලකනු ලැබේ; භූමිකාව පර්යන්ත නම්, ඔවුන් ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු විය හැකිය.

සිල්වා පළිබෝධ පාලන ඒකකයේ කොටසක් වූ අතර, පරීක්ෂණ, තක්සේරු කිරීම් සහ ගුවන් යානාවල මියන් වැනි පළිබෝධ පාලනය කිරීම වැනි අත්‍යවශ්‍ය කාර්යයන් ඉටු කළේය. මෙම කාර්යය ආරක්ෂාව සහ සනීපාරක්ෂාව සහතික කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන අතර එය ගුවන් සමාගමේ මූලික මෙහෙයුම් සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ. එබැවින්, සිල්වාගේ කාර්යය ලංකා එයාර් ලිමිටඩ් හි ප්‍රධාන කාර්යයන්ගෙන් වෙන් කළ නොහැකි අතර, ඔහු ඒකාබද්ධතා පරීක්ෂණය යටතේ සේවකයෙකු විය හැකි බව පෙන්වුම් කරයි.

පාලන පරීක්ෂණය, උපකරණ පරීක්ෂණය සහ ඒකාබද්ධතා පරීක්ෂණය යන කරුණු මත පදනම්ව, සිල්වා ලංකා එයාර් ලිමිටඩ් හි සේවකයෙකු බව නිගමනය කළ හැක. ඔහුගේ වැඩ කාලසටහන සහ රාජකාරි සම්බන්ධයෙන් සමාගමට සැලකිය යුතු පාලනයක් තිබූ අතර, අවශ්‍ය සියලුම උපකරණ සපයා, සිල්වාගේ කාර්යභාරය ඒකාබද්ධ විය. සමාගමේ මූලික මෙහෙයුම් වලට, සිල්වා ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු නොව ලංකා එයාර් ලිමිටඩ් හි සේවකයෙකු බව නිගමනය කිරීමට මෙම සාධක සාමූහිකව සහාය දක්වයි.

(ලකුණු 06)

(b)

(i)

ශ්‍රී ලංකාවේ 1983 අංක 12 දරන පාරිතෝෂිත ගෙවීම් පනත මත පදනම්ව, පනත මගින් ප්‍රකාශිතව බැහැර නොකරන සෑම සේවකයෙකුටම අවම වශයෙන් වර්ෂ පහක් (5) සම්පූර්ණ කර ඇත්නම්, සේවා නියුක්තිය නැවැත්වීමෙන් පසු පාරිතෝෂිත දීමනාවට හිමිකම් ලැබේ. එකම සේවායෝජකයා සමඟ වසර ගණනාවක අඛණ්ඩ සේවය. පාරිතෝෂිත මුදල ගණනය කරනු ලබන්නේ සේවකයා විසින් ලබන ලද අවසාන මාසයේ වැටුපෙන් අඩක් සේවා යෝජකයා සමඟ සම්පූර්ණ කළ සේවා වසර ගණනින් ගුණ කිරීමෙනි.

නසීර් සඳහා පාරිතෝෂිත හිමිකම් ගණනය කිරීම:

1. අදාළ විස්තර:
 - o සම්බන්ධ වූ දිනය: 2016 අප්‍රේල් 1
 - o ඉල්ලා අස් වූ දිනය: 2024 ජූනි 30
 - o පසුගිය මාසයේ වැටුප: රු. 300,000/-

2. සම්පූර්ණ කළ සේවා වසර නිර්ණය කරන්න:

o නසීර් 2016 අප්‍රේල් 1 සිට 2024 ජූනි 30 දක්වා වසර 8යි මාස 3ක් සේවය කළේය.

o පාරිතෝෂික ගණනය කිරීමේ කාර්යය සඳහා, සම්පූර්ණ කළ වසර පමණක් සලකා බලනු ලැබේ. එබැවින් නසීර්ගේ සම්පූර්ණ සේවා කාලය වසර 8 කි.

3. පාරිතෝෂික ගණනය කිරීම: පාරිතෝෂිකය පහත සූත්‍රය භාවිතයෙන් ගණනය කෙරේ:

$$\text{පාරිතෝෂිකය} - \frac{\text{අවසන් මාසික වැටුප} \times \text{සම්පූර්ණ සේවා කාලය}}{2}$$

$$\text{පාරිතෝෂිකය} - \frac{300,000 \times 8}{2}$$

$$\text{පාරිතෝෂිකය} - \frac{2,400,000}{2}$$

$$\text{පාරිතෝෂිකය} - 1,200,000$$

ඒ අනුව නසීර්ට ඔහු සමාගමෙන් ඉල්ලා අස්වන විට, ඔහුගේ සම්පූර්ණ කරන ලද සේවා කාලය සහ අවසන් වරට ලබාගත් වැටුප මත පදනම්ව රු. 1,200,000/- පාරිතෝෂිකය ලෙස ලැබීමට සුදුසුකම් ඇත.

(ලකුණු 03)

(ii)

ශ්‍රී ලංකාවේ, 1958 අංක 15 දරන සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ (EPF) පනත යටතේ, නිශ්චිත කොන්දේසි යටතේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ ශේෂය ඉවත් කර ගැනීමට සේවකයන්ට නීත්‍යානුකූල අයිතිය ඇත. මෙම කොන්දේසි වලට ඇතුළත් වන්නේ:

- වයස අවුරුදු 55 (පිරිමි සඳහා) හෝ අවුරුදු 50 (කාන්තාවන් සඳහා) ළඟා වීම.
- වෙනත් රටකට ස්ථිර සංක්‍රමණය.
- සදාකාලික ආබාධිතභාවය හේතුවෙන් රැකියා නතර කිරීම.
- රජයේ හෝ අර්ධ රාජ්‍ය ආයතනයක රැකියාවක් වැනි EPF පනත යටතේ නොවැටෙන රැකියා කාණ්ඩයකට සම්බන්ධ වීම.

රජයේ අමාත්‍යාංශයක ස්ථිර තනතුරක් භාර ගැනීම සඳහා නසීර් පුද්ගලික සීමිත සමාගමක රැකියාවෙන් ඉල්ලා අස්වන බැවින්, ඔහුගේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ ශේෂය ඉවත් කර ගැනීමට ඔහු සුදුසුකම් ලබයි. රාජ්‍ය ආයතනයක සේවයේ යෙදීම සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ පනත යටතට නොපැමිණෙන අතර, එබැවින් පුද්ගලික අංශයේ සිට රාජ්‍ය අංශයට සංක්‍රමණය වන සේවකයින්ට ඔවුන්ගේ පුද්ගලික සේවා කාලය තුළ රැස්කරගත් සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ ශේෂය ඉල්ලා සිටීමට සුදුසුකම් ලබයි.

මෙම අයිතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට නසීර් කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුවට අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කළ යුතුය. පෞද්ගලික සමාගමෙන් ඉල්ලා අස්වීමේ ලිපිය සහ රජයේ අමාත්‍යාංශයේ ඔහු නව රැකියාවක් කළ බවට සාක්ෂි වැනි අවශ්‍ය ලියකියවිලි අයදුම්පතෙහි ඇතුළත් විය යුතුය. අයදුම්පත්‍රය ඉදිරිපත් කර ක්‍රියාවට නැංවීමෙන් පසු, නසීර්ට ඔහුගේ විශ්‍රාම ඉතුරුම් වෙත ප්‍රවේශ විය හැකි අතර, ඔහු පෞද්ගලික අංශයේ සිට රජයේ රැකියාවට යන විට ඔහුගේ මූල්‍ය සුරක්ෂිතභාවය සහතික කරයි.

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 25)



C කොටසෙහි අවසානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.



© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved.
No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)